

AUTORKA:

KLAUDIA WARYSZAK-LUBAŚ

TEMAT:

ANALIZA MIGRACJI POLEK I POLAKÓW NA PRZESTRZENI LAT

PRZEDMIOT:

GEOGRAFIA

CZAS:

45 MIN

GRUPA WIEKOWA/KLASA:

VII-VIII

ODWOŁANIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ/OGÓLNE CELE:

II. WIEDZA GEOGRAFICZNA:

5. Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.

II. UMIEJĘTNOŚCI I STOSOWANIE WIEDZY W PRAKTYCE:

2. Korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych;
2. Ocenianie zjawisk i procesów społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.

III. KSZTAŁTOWANIE POSTAW:

1. Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

CEL LEKCJI – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE DOWIEDZĄ SIĘ:

- Jak zmieniały się kierunki migracji Polek i Polaków przestrzeni lat;
- Jakie sytuacje i wydarzenia wpływały na migracje Polek i Polaków od lat 60-tych XX wieku.

METODY, FORMY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE WYKORZYSTYWANE PODCZAS ZAJĘĆ:

- Burza mózgów;
- Analiza danych statystycznych;
- Praca w grupach;
- Wydrukowane wybrane tabele z załącznika źródłowego lub udostępnione tabele w formie elektronicznej.

ŹRÓDŁA:

- Zestawienie danych historycznych głównych kierunków emigracji i imigracji po-
bytu stały w latach 1966-2018: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/glowne-kierunki-emigracji-i-imigracji-na-pobyt-staly-w-latach-1966-2018,4,2.html> [dostęp z dn. 19.09.2020];
  - Przyczyny i okoliczności emigracji z Polski w latach 80-tych przykładzie emi-
gracji do Kanady: http://www.migracje.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2016/11/WP_49_107.pdf [dostęp z dn. 29.09.2020];
  - Migracje ludnościowe związane z Polską oraz ich skutki: <https://epodreczniki.pl/a/migracje-ludnoscione-zwiazane-z-polska-oraz-ich-skutki/DVjyDzG3n> [do-
stęp z dn.19.10.2020].
-

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

UWAGI METODYCZNE

UWAGI TEMATYCZNE

WSKAZÓWKI DO PRACY ZDALNEJ

WPROWADZENIE

Witamy się z uczniami i uczennicami. Przedstawiamy temat lekcji, którym będą historyczne migracje Polek i Polaków.

Możemy zrobić wstęp dotyczący tego, nasi rodacy od wielu lat migrują, a my skupimy się wybranym okresie tych wędrówek, żeby zobaczyć, jak zmieniały się one przestrzeni lat.

 3 minuty

Podczas pracy zdalnej możemy użyć narzędzia online Padlet. Stworzymy w nim wirtualną tablicę, której uczniowie i uczennice będą mogli podawać skojarzenia - odpowiedzi.

Precyzujemy, skupimy się migracjach od lat 60-tych XX wieku do roku 2018. tablicy zapisujemy daty 1966, 1983, 1999 i 2018. Zachęcamy uczniów i uczennice do burzy mózgów czy zgadywania kątem tego, jakie kierunki migracji były najczęstsze w latach, które widnieją tablicy. Wszystkie odpowiedzi zapisujemy w widocznym miejscu.

 5 minut

ROZWIĘCIE

Dzielimy uczniów i uczennice grupy czteroosobowe (w miarę możliwości) i każdej z grup dajemy wydrukowaną tabelkę z kierunkami emigracji Polaków i Polek granicę w latach 1966-2018. Cały dokument z rozróżnieniem poszczególne państwa i kontynenty znajduje się w linku źródłowym.

 7 minut

Np. grupa 1 dostaje tabelkę Migracja z Polski do państw azjatyckich i zajmuje się analizą migracji w kontekście całego kontynentu, grupa 2 zajmuje się Ameryką Północną i Południową, grupa 3 Afryką, grupa 4 Australią itp. Możemy również podzielić grupy według poszczegól-

Lekcję możemy poprowadzić platformie ZOOM, której bez problemu można podzielić uczniów i uczennice mniejsze zespoły, w których będą oni przyglądali się danym. Można również skorzystać z pracy tablicy wirtualnej, np. www.miro.com.

Następnie zadaniem każdej z grup jest przeanalizowanie, w jakich latach poszczególne kierunki migracji

 9 minut

były najpopularniejsze. Niech każda z grup zapisze, w jakich latach zauważono wzrost lub spadek migracji w dane miejsce.

Uczniowie i uczennice dzielą się wnioskami z danych, które przeanalizowali.

Staramy się zachęcić młodzież do rozważań temat tego, co mogło sprawić, w tych latach dane kierunki migracji były popularne. Wszystkie sugestie zapisujemy na tablicy.

Następnie pokazujemy uczniom i uczennicom, jakie wydarzenia historyczne mogły mieć wpływ na te aspekty emigracji Polek i Polaków oraz to, dlaczego akurat te konkretne kierunki były wybierane przez naszych rodaków (warto zwrócić uwagę np. na to, że Amerykę Północną uważano za miejsce wielu szans głównie w latach 80-tych XX wieku; warto również poruszyć temat, jakie skutki niesą sobą migracje).

 4 minuty

 5 minut

 10 minut

Skutki migracji znajdują się w tekście źródłowym: <https://epodreczniki.pl/a/migracje-ludnosciowe-zwiazane-z-polska-oraz-ich-skutki/DVjyDzG3n>.

W wypadku, gdy uczniowie i uczennice podają wiele negatywnych skutków migracji, należy to równoważyć i obiektywnie podać również te pozytywne, które niesą szansę zarówno dla

jednostki, jak i dla państw, które wykazane są w tabelach.

i danej rodziny, społeczności czy kraju (np. wpływają one podnoszenie jakości życia większości migrantów i migrantek, zmniejszenie deficytu siły roboczej czy zmniejszenie ubóstwa).

PODSUMOWANIE

W podsumowaniu zwracamy uwagę to, Polacy emigrowali od wielu lat i, jak można się przekonać, kierunki ich wędrówek obejmowały cały świat. Wraz ze zmianami sytuacji gospodarczej, społecznej, politycznej zmieniały się również kierunki tych migracji.

Warto zwrócić uwagę to, jak wiele osób wyjechało z Polski stałe w poszukiwaniu pracy, lepszego życia czy odbudowania więzi z bliskimi.

Aby rozszerzyć temat, można również zachęcić uczniów i uczennice do wysłuchania półgodzinnej rozmowy z dr Magdaleną Wnuk, autorką książki *Kierunek Zachód, przystanek emigracja*, która dostępna jest linkiem: <https://www.polskieradio.pl/8/650/Artykul/2380147,Za-chlebem-i-nie-tylko-Wielka-ucieczka->

ZACHĘCENIE DO REFLEKSJI

Możemy zachęcić uczniów i uczennice do refleksji temat tego, jak mogą kształtować się migracje Polaków i Polek w przyszłości oraz jakie czynniki mogą mieć nie wpływ (zwróćmy uwagę chociażby zmiany związane z ociepleniem klimatu).

Redakcja merytoryczna:

Natalia Konwerska, Joanna Gus

Redakcja językowa:

Tomasz Dalasiński, Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Projekt graficzny i skład:

Magdalena Hamera Kompot Studio

Wydawca:

Fundacja Emic, ul. Podgórna 50/2

87-100 Toruń,

**FUNDACJA
EMIC**

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Scenariusz powstał w ramach projektu „Grupa (wciąż) wielokulturowa” finansowanego z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej.
